

گزارش ویژه

بررسی مداخله نظامی ترکیه در سوریه

میرویس انقلابی

مترجم

عدنان خان

نویسنده

از تولیدات امت پرودکشن

۱۴۳۸ هجری قمری

مطابق ۲۰۱۷ میلادی

نشرات امت

کابل - افغانستان

info@hizb-afghanistan.com

www.hizb-afghanistan.com

فهرست مطالب

۴ مقدمه
۶ مداخله نظامی ترکیه در سوریه
۱۲ نیروهای پراکنده و غیرمنظم بشار اسد
۱۶ آیا ایران می‌تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه جلوگیری نماید؟
۱۹ آیا حزب الله می‌تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه جلوگیری
۲۲ آیا روسیه می‌تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه جلوگیری نماید؟
۲۶ آیا روسیه می‌تواند در صورت مداخله نظامی ترکیه در سوریه به
۲۸ نتیجه گیری
۲۹ منابع و مآخذ

مقدمه

قتل عام هولناک و سقوط غیر منتظره حلب سوریه، همه را تکان داد و بخاطر حمایت از آن در سراسر جهان اعتراضات و تجمعات گسترده برگزار شد. این واقعه فجیع در حالی صورت گرفت که رجب طیب اردوغان و دولت‌های عربستان سعودی و قطر نظاره‌گر این قتل عام بودند و هیچ کاری برای نجات مسلمانان حلب انجام ندادند. به رغم این که دولت‌های متذکره قبلاً گروه‌های زیادی را در سوریه حمایت مالی و نظامی می‌کردند، اما این بار در لحظات بسیار اساس و حیاتی شورشیان و مردم سوریه را تنها گذاشتند.

بلال عبدالکریم خبرنگار آزاد (NGO) که در شهر حلب بسر می‌برد و رویدادهای این شهر را به گوش جهانیان می‌رساند در مورد چنین می‌گوید: «ای امت اسلامی، به شما می‌گویم که اجازه دادید تا قتل عام در حلب صورت گیرد و این شهر سقوط کند. آقای اردوغان شما قرآن کریم را خوب تلاوت می‌کنید؛ اما این بار خود را باختید! واقعاً چانس این را داشتید تا قهرمان باشید! شما می‌توانستید مردم بی دفاع و مظلوم حلب را نجات دهید! نیروهای نظامی شما ۲۵ کیلومتر از شهر حلب فاصله داشت! اما شما گذاشتید حلب سقوط کند و قتل عام در پیش چشمان تان صورت گیرد!» رژیم‌های سعودی و قطر نیز در سقوط و قتل عام حلب سهیم بودند. آنها نیز توان دفاع را داشتند؛ اما چیزی نکردند و خاموش نشستند! همه این حکام، چانس طلایی داشتند تا مانع سقوط حلب و قتل عام آن شوند؛ اما این فرصت طلایی را از دست دادند و گذاشتند تا این اتفاق رقت‌بار رخ دهد! بسیاری از مسلمانان جهان از عدم اقدام و مداخله دولت ترکیه در حلب سراسیمه شدند و به انتقاد شدید اردوغان پرداختند؛ اما بعضی‌ها در شبکه‌های اجتماعی از عدم اقدام و مداخله اردوغان بخاطر نجات حلب دفاع کردند و حضور روسیه و عدم توانایی دولت ترکیه و احتمال واکنش‌های منطقه‌ای به مداخله ترکیه در حلب را دلیل گرفتند و استدلال کردند که موانع زیادی سد راه اردوغان قرار

داشت و نمی‌توانست به حلب حمله کند. به همین بهانه دولت اردوغان گذاشت تا مردم حلب قتل عام شوند. بررسی تفصیلی و عمیق دلایل متذکره نشان می‌دهد که اردوغان بخاطر ملاحظات سیاسی پوچ به دفاع از مردم سوریه اقدام نکرد، نه بخاطر ملاحظات نظامی و تاکتیکی. به این معنی که ترکیه از منظر نظامی توان دفاع از مسلمانان سوریه را داشت، اما بخاطر ملاحظات سیاسی و تطبیق سیاست‌های امریکا اقدام به مداخله و نجات مردم حلب نکرد.

از این‌که سروصداها و حمایت از مداخله ترکیه بخاطر نجات مسلمانان سوریه بالا گرفت و همه مسلمانان خواهان اقدام و مداخله فوری ترکیه در سوریه هستند، درین گزارش ویژه، ما مداخله ترکیه در سوریه را بشکل همه جانبه به بررسی گرفته‌ایم و هم‌چنان احتمال چالش‌های را که ممکن است ارتش ترکیه در جریان مداخله به آن رو به‌رو شود را نیز به تحلیل گرفته‌ایم.

عدنان خان

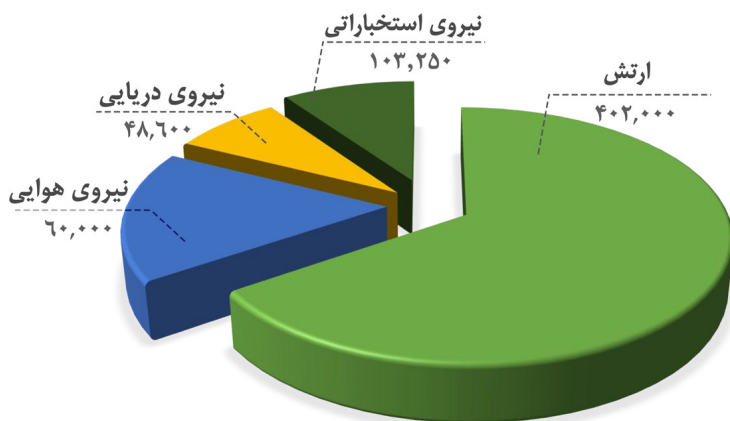
۲۰ ربیع الاول سال ۱۴۳۸

۱۹ دسمبر سال ۲۰۱۶

مداخله نظامی ترکیه در سوریه

پس از سقوط اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ میلادی، دکترین نظامی و حالت ارتش ترکیه به سوی نیروی زمینی تغییر کرده که مجهز با تسلیحات و وسایط زرهی هستند و بشکل فوری می‌توانند داخل اقدام شوند. هم‌چنان نیروهای پیاده نظام این کشور، مجهز با وسایل زرهی می‌باشد. از طرف دیگر ترکیه دارای نیروی هوایی مقتدر نیز است که بطور فوری می‌تواند داخل عمل شود؛ یعنی برای اقدام فوری نیروهای ارتش ترکیه هیچ نوع مانع زمینی و هوایی وجود ندارد. در ضمن این نیروها به جای دفاع هوایی ثابت که عمدتاً متکی به سیستم تسلیحاتی کهنه است، دکترین نظامی این کشور برای نیروهای قوی متحرک و مانورهای نظامی آماده است. درین دکترین نظامی، نیروهای هوایی و بحری تنها نقش حمایتی را ایفا می‌کند که بیشتر این برنامه مدرنیزه و نوین‌سازی سلاح‌های نیروهای نظامی این کشور را در بر دارد. از بومی سازی سیستم‌های تسلیحاتی و سکوی نیروهای ارتش ترکیه سه دهه سپری می‌شود و هنوز هم در صدد بلند بردن سطح سیستم دفاعی و نظامی خویش است.

پرسونل قوای نظامی ترکیه

در حال حاضر نیروهای مسلح ترکیه به بیشتر از یک میلیون پرسونل نظامی می‌رسد که دارای ۳۷۸۰۰ نیروی ذخیره یا احتیاطی نیز است. از این جمله، حدود ۳۳۲۵۰۹ نیروی نظامی این کشور مجهز با سلاح‌های پیشرفته بوده که این نیروها برای عملیات ویژه و فوری آماده اند تا در صورت ضرورت به هر نقطه گسیل شده بتوانند. به همین ترتیب، نیروهای مسلح ترکیه بیشتر از ۱۲۰۰ چاین تانک جنگی و بیشتر از ۱۳۰۰ نفر بر زرهی در اختیار دارد که این نفربرهای زرهی نیروهای محاربوی را بشکل فوری به میدان نبرد انتقال می‌دهند. هم‌چنان در حال حاضر ترکیه دومین کشور با بیشترین نیروی نظامی در سازمان دفاعی اتلانتیک شمالی یا ناتو است که تمام نیروهای آن مجهز با تانک‌های جنگی مدرن بوده که دارای توپ‌ها و توپخانه‌های اتوماتیک نیز است. این کشور دارای نیرومند ترین نیروی هوایی بوده که بشکل قابل ملاحظه‌ای در حال افزایش است. نیروی هوایی این کشور با مدرن‌ترین طیاره‌های جنگی مجهز بوده که در حال حاضر دارای بیشتر از ۲۴۰ فروند طیاره جنگی نوع F-۱۶C/D و بیشتر از ۱۵۲ فروند جت جنگی نوع فانتوم F-۴ نیز است.

علاوه براین، نیروهای هوایی ترکیه بشکل پیشرفته توسط آموزگاران و تیرنران نظامی امریکا و ناتو در بخش عملیات ویژه جت‌های جنگی نوع F-۱۶ آموزش و پرورش دیده اند. اکنون این نیروها خود آماده اند تا افراد بیشتری را درین بخش آموزش دهند. در حال حاضر این نیروها قوت‌های هوایی امارات متحده عربی و چیلی را در بخش عملیات ویژه جت‌های جنگی نوع F-۱۶ آموزش و پرورش می‌دهند. افزون براین، فعلاً این کشور جنگنده‌های بدون سرنشین می‌سازد که می‌توان به جنگنده‌ی بدون سرنشین نوع Bayraktar TB۲ اشاره کرد.^۲

یکی از بزرگترین مزیت و برتری مداخله نظامی ترکیه در سوریه نزدیکی مرز مشترک میان این دو کشور است. ترکیه ۳۶۰ مایل که تقریباً ۵۷۹ کیلومتر می‌شود مرز مشترک با سوریه دارد و به همین خاطر ضرورت به راه طولانی جهت تدارکات نظامی ندارد و در صورت نیاز می‌تواند هر لحظه وسایل و تجهیزات نظامی را برای نیروهای محارباش مهیا سازد. بدین معنی که اگر ترکیه خواسته باشد می‌تواند نیروهای بیشتری را در

مدت زمان خیلی کوتاه درمقابل دشمن گسیل نماید. علاوه برین امکانات و تسهیلات نظامی که ساخت خود این کشور است، به سرعت می‌تواند وسایل زرهی و تانک‌های خویش را به خدمت گیرد.

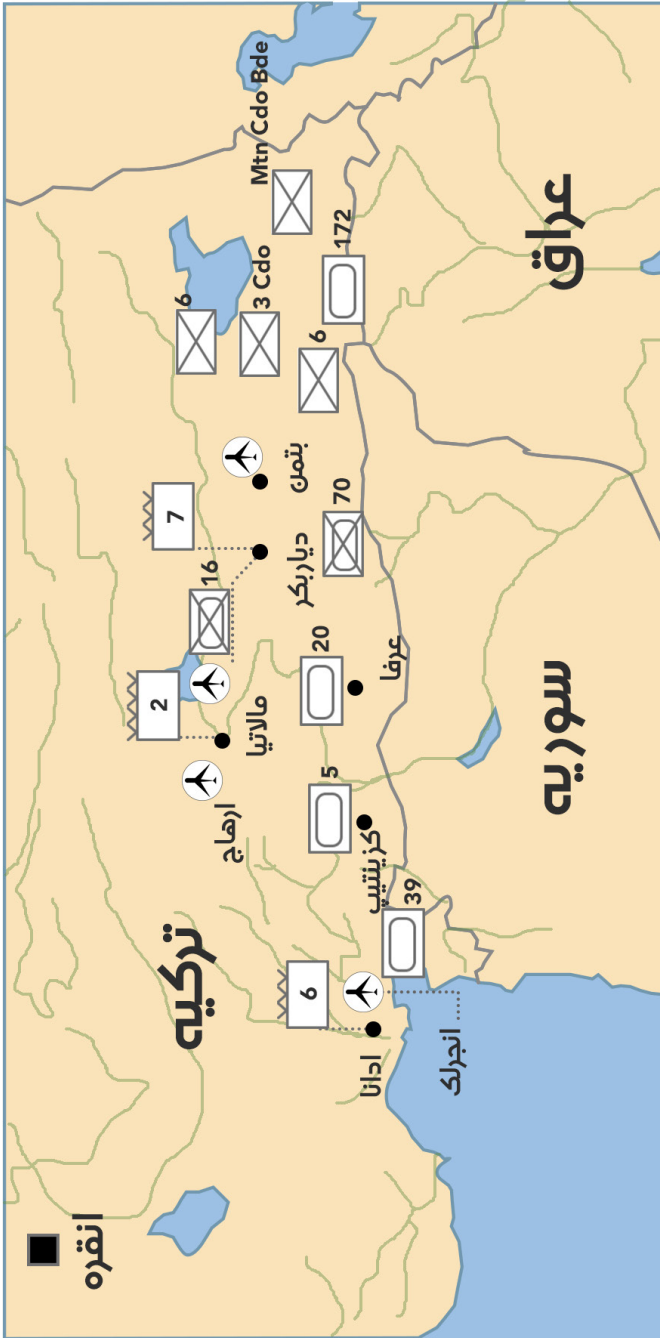
با این همه، جغرافیای سوریه نیز تهدید قابل ملاحظه‌ای را متوجه گشت و گزار نیروهای زمینی این کشور نمی‌کند؛ چون قسمت اعظم خاک سوریه بویرانه مبدل شده و غیرمسکونی است که بجز کوه‌های النصیریه در اطراف پایگاه علوی در شمال سوریه و سلسله کوه‌های لبنان که تا دمشق امتداد یافته است، بقیه خاک این کشور نسبتاً هموار و یکنواخت است. بدین معنی که نیروهای نظامی و وسایط و تجهیزات این کشور، از نگاهی جغرافیایی به هیچ مشکلی روبه‌رو نخواهد شد. برعکس، این ویژگی‌های جغرافیایی سوریه، باعث گسیل سریع ارتش و وسایط نظامی برای ترکیه بشمار می‌آید.

خود قرار دهد. هم‌چنان جت‌های جنگی ترکیه می‌تواند بدون ضرورت به رنوی(راه پرواز طیاره‌ها) مواضعی را در خاک سوریه هدف قرار دهد، چون فاصله میان این دو کشور کوتاه است. این درحالی است که روسیه متکی به پایگاه‌های هوایی در سوریه است که این پایگاه‌ها را آسیب پذیر می‌سازد.

به رغم این همه، درحال حاضر بیشتر از ۱۰۰۰۰۰ شورش مسلح در سوریه حضور دارد که ترکیه می‌تواند آنها را با راکت‌ها، موشک‌های زمین به هوا، خمپاره‌ها و سلاح‌های ضدتانک مجهز نماید که این نیروها نیز منحصراً عناصر غیرمتعارف در مداخله نظامی این کشور را کمک و همکاری نمایند. فلذا این نیروها می‌تواند حملات چریکی و غیرمنظم را برضد دشمن و نیروهای وابسته به بشار اسد انجام و مسیر و پروسه تدارکات نظامی آنها را مختل سازند.

پس نیروهای نظامی ترکیه می‌تواند سران این جنگجویان را متحد نموده و آنها را به یک نیروی مقتدر جنگی مبدل سازند؛ چون آنها در عرض ۵ سال گذشته به اندازه کافی تجربه حاصل نموده و از اراضی جنگی سوریه نیز بخوبی آگاه هستند. شایان ذکر است که واحد دومی ارتش ترکیه مسئول دفاع و حفاظت از جنوب غرب این کشور هستند که مقر سازمان دهی این واحد نیز در ملاتایا قرار داشته که تقریباً ۱۰۰۰۰۰ نیرو درین پایگاه مستقرند. عناصر و تجهیزات مهم واحد دومی ارتش ترکیه در مرز با سوریه قرار دارد که برای مداخله نظامی در سوریه خیلی حیاتی است.

علامت ها	
	سپاه
	نیروی سواره
	تشکیلات
	زره پوشان
	سرباز پیاده
	سیستماتیک شده

نیروهای پراکنده و غیرمنظم بشار اسد

نیروهای ارتش سوریه حتی قبل از آغاز خیزش‌ها هیچ نوع تهدیدی برای مداخله نظامی ترکیه نبوده و هیچ نوع تهدیدی را متوجه مداخله نظامی ترکیه کرده نمی‌توانست. ارتش سوریه مانند اکثر ممالک اسلامی تنها روی اهداف داخلی تمرکز داشته و فاقد توانایی گسترده و فرامرزی است. بناءً نیروهای اسد نیز تنها روی حمایت و دفاع از رژیم این کشور پرداخته‌اند و بس. از طرفی، سوریه نیز دارای صنعت و امکانات نظامی نبوده و همواره وسایل، وسایط و تجهیزات نظامی خویش را از بیرون خریداری و تدارک دیده است. بناءً از خود تاسیسات و صنعت نظامی نداشته و وابسته به کشورهای خارجی است. با این همه، از زمان خیلی طولانی، سوریه موشک‌های دور برد زمین به زمین نوع SCUD را با تباری و همکاری کوریایی شمالی و ایران می‌ساخت. نیروهای نظامی این کشور راکتی‌های را نیز ساخته بود، اما بعد از آغاز انقلاب، علیه مردم مورد

استفاده قرار گرفت و بقیه آن به حزب الله تسلیم داده شد. پیش از طلوع انقلاب، نیروهای نظامی سوریه متشکل از قوت‌های هوایی، زمینی و بحری بود؛ اما بعد از انقلاب این تشکیلات و ساختارها از بین رفته است. قبل از انقلاب، نیروهای فعال و آماده باش سوریه در حدود ۲۹۵۰۰۰ نظامی بود و هم‌چنان نیروهای ذخیره یا احتیاطی آن به بیش از ۳۱۴۰۰۰ نظامی می‌رسید که مهمترین واحدهای نظامی ارتش این کشور گارد ریاست جمهوری و واحد چهارم پیاده زرهی بود که از نگاه ترکیب قومی کاملاً متشکل از علوی‌ها هستند. نیروهای زمینی سوریه متشکل از سه قولی اردو بودند که به هفت فرقه نظامی، سه کندک نظامی، یک گارد ریاست جمهوری و سه کندک قوای خاص تقسیم شده بودند. قبل از انقلاب، وسایط و تجهیزات نظامی ارتش سوریه به ترتیب ۴۷۰۰ چاین تانک، ۴۵۰۰ عراده نفربرهای زرهی بود که از جمله ۲۰۰۰ چاین تانک آن ساخت دهه ۱۹۶۰ میلادی بود که تنها ۱۰۰۰ عراده آن نسبتاً جدید بود و بقیه ۱۷۰۰ آن ساخت سال‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ است. از این جمله، تعدادی زیادی از این تانک‌ها پس از سقوط اتحاد جماهیر شوروی سابق تا اکنون هیچ نوع حفظ و مراقبت، بازسازی و نوسازی نگردیده است. بناءً این تانک‌ها توان مقاومت و ایستادگی در مقابل تانک‌های مدرن و پیشرفته را ندارند؛ زیرا حین مانورهای نظامی وسایط زرهی این کشور از حرکات سریع برخوردار نبوده و ضعف شان بخوبی برملا می‌گردید. توانایی نیروهای هوایی سوریه نیز متشکل از ۱۶ واحد محاربوی است و هم‌چنان جت‌های جنگی سوریه دارای نوع طیارات Su-۲۴ و MiG-۲۹ است که از توانایی خوب برخوردار بوده، اما تاریخ ساخت آن مقید است و به زودی انقضاء می‌یابد. هم‌چنان نیروهای هوایی سوریه دارای Su-۲۲ و MiG-۲۳BN می‌باشد که توانایی آن محدود است تا مواضع را دقیق هدف قرار دهد و سلاح‌های غیر هدایت شده را به دقت حمل و مواضع را هدف قرار دهد. علاوه براین، قوت‌های هوایی سوریه دارای ۶۱۱ فروند طیاره جنگی هستند که بیشتر آنها خیلی کهنه بوده و تعدادی زیاد آنها فرسوده شده است. حملات طیاره‌های چرخ‌سوری سوریه خیلی موثر بود، اما تجهیزات و تاکتیک‌های طیاره‌های چرخ‌سوری

کشور از ۱۹۸۰ میلادی بدینسو نوسازی و بازسازی نشده است.

سوریه در حدود ۸۵۰ فیر موشک‌های زمین به هوا و دارای ۱۳۰ عدد بطری برای این موشک‌هاست که تعدادی زیادی از این موشک‌ها توسط رادارهای فرسوده هدایت و کنترل می‌شود. بسیاری از این موشک‌ها ساخت روسیه بوده که بطور آشکارا مشکل دارد.

تمام نیروهای بشار اسد توسط مریبان نظامی اتحاد جماهیر شوروی ترینگ و آموزش دیده اند که سوریه نیز سخت افزارهای نظامی خویش را از آن کشور وارد می‌کرد. اما شکست اتحاد جماهیر شوروی ضربه مهلکی را متوجه نیروهای نظامی سوریه کرد و در واقع یگانه حامی آنها از بین رفت و پروسه ترینگ و آموزش و حمایت تخنیکی نیروهای بشار به تعویق افتاد و به همین دلیل توانایی نظامی ارتش سوریه روز به روز کاهش یافت و سرانجام رفته رفته فرسوده شد. انتونی کاردسمن از مرکز بین المللی مطالعات استراتژیک می‌گوید: نیروهای بشار اسد نه تنها که از سوی اتحاد جماهیر شوروی تجهیز می‌شد؛ بلکه از طرف آنها ترینگ و آموزش نیز می‌دیدند و به همین دلیل نیروهای اسد مبتکر تربیه نشده و همواره منتظر دستور از بالا بودند و سیستم متمرکز را به پیش گرفته بودند و این شیوه جنگی نیروهای بشار است. ۳ حتی قبل از آغاز جنگ، نیروهای نظامی سوریه به فقدان اسلحه مواجه بودند؛ چون تسلیحات آنها کهنه و فرسوده شده بود و منتظر واردات تسلیحات از بیرون بودند. بنابراین، نیروهای ارتش سوریه نمی‌توانند هیچ نوع مانعی را متوجه مداخله نظامی ترکیه در سوریه نمایند.

حالا که جنگ سوریه وارد پنجمین سالش شده است نیروهای بشار به مشکلات زیادی مواجه شده‌اند که از مرگ و میر گرفته تا شکست نظامی و عدم مقابله با شورشیان این همه همان دغدغه‌های است که نیروهای بشار تا هنوز به آن مواجه شده‌اند. براساس بعضی برآوردها و گزارش‌ها نیروهای بشار اسد از آغاز انقلاب تا اکنون از ۳۰۰۰۰۰ پرسونل به ۱۵۰۰۰۰ پرسونل تقلیل یافته است. ۴ به همین دلیل، نیروهای بشار اسد حملات انقلابیون را با بمب‌های بیرلی، سلاح‌های کیمیاوی و غیره تلافی می‌کنند. از

طرف دیگر، در سال ۲۰۱۵ میلادی نیروهای اسد به فقدان افراد نظامی مواجه شدند و به اندازه کافی افراد مسلح و نظامی نداشتند تا در میدان نبرد با انقلابیون رویارویی نمایند.

در ماه اگست سال ۲۰۱۵ میلادی گروه اطلاعاتی جینز (IHS) تأییداً گزارش داد که نیروهای اسد تنها ۱۷ درصد خاک سوریه را تحت کنترل خویش دارند و برعکس شورشیان ۸۳ درصد خاک سوریه را در اختیار دارند. بناءً بشار اسد تنها جغرافیایی به اندازه خاک بلجیم را زیر کنترل دارد.

ناگزیر بشار اسد این خلای نظامی را با سرازیر شدن افراد وابسته به حزب الله و ملیشه‌های شیعه ایران، عراق، افغانستان و پاکستان پر نمود. این نیروها تحت رهبری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران تنظیم و به سوریه فرستاده می‌شد. این نیروها حملات شدید را بخاطر بازپس گیری شهر حلب سوریه به راه انداختند و از هیچ نوع ظلم و خرابی دریغ نوزیدند و به بی رحمانه ترین قتل عام دست زدند. این در حالی بود که بقیه خاک سوریه فاقد افراد مسلح نظامی بودند و تمام نیروهای وابسته به بشار اسد مصروف بازپس گیری شهر حلب سوریه بودند و تقریباً کل حملات آنها بالای شهر حلب بود و داعش هم مصروف تصرف شهر پالمیرا بود که هیچ نوع تهدیدی را متوجه نیروهای وابسته به بشار نمی‌کردند. در حال حاضر بشار اسد مطلقاً وابسته به نیروهای بیرون مرزی است و عجزاً همین نیروها باید خاک بازپس گرفته شده را کنترل نمایند که چنین کاری در درازمدت ناممکن است.

پس نیروهای بشار اسد هیچ نوع تهدید و چالشی را متوجه مداخله نظامی ترکیه در سوریه نمی‌سازد، چون بشار اسد هیچ نوع توانایی نظامی ندارد و وابسته به نیروهای بیرون مرزی است. امروز بشار اسد و نیروهای ملیشه‌ی آن نیاز اشد به منابع انسانی دارند تا جنگ را به پیش برده و مناطق تصرف شده را کنترل نمایند. تنها مدت زمانی را که ارتش ترکیه ضرورت دارد اینست که در چپ مدت زمانی ارتش ترکیه دمشق را تصرف می‌کند.

آیا ایران می‌تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه

جلوگیری نماید؟

ایران در حال حاضر بسیاری از جریان‌های ظالمانه بر علیه مردم سوریه را تنظیم و رهبری می‌کند. پس ترکیه با هر نوع مداخله نظامی در مقابل نیروها و ملیشه‌های ایرانی قرار می‌گیرد. چون حضور نظامی هر کشور دیگری نقش ایران در سوریه را به چالش کشیده و کم رنگ می‌سازد.

استراتژی نظامی ایران روی چند فرضیه استوار است. فرضیه اول این‌که ایران فکر می‌کند جنگ دولت با دولت ناممکن است؛ زیرا ایران نمی‌تواند به این هدف لشکر بزرگ و ارتش نیرومند آماده سازد. به همین دلیل، ایران در پی نوسازی، به سازی و مدرن‌سازی نیروهای متعارفش نیست. از طرف دیگر، آرایش و مجهزسازی همچو ارتش نیاز مبرم به بودجه و مصارف هنگفت مالی و اقتصادی دارد و این کار از توان

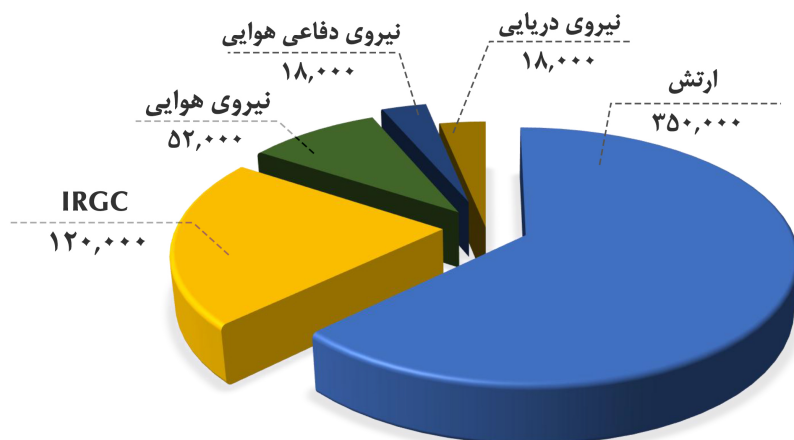
ایران خارج است. به همین دلیل ایران روی توانایی‌های نامتقارن و بی تناسب کار و مصرف می‌کند. برعلاوه، رژیم آخندی ایران پس از پیروزی انقلاب ۱۹۷۹ میلادی اکثر رهبران ارشد نظامی ارتش این کشور را اعدام و یا از صحنه خارج کرد. چنانچه زمانی عراق بالای ایران حمله نمود، ضعف نیروهای نظامی ایران برملا گردید و نیروهای عراقی نسبت به نیروهای ایرانی مجهزتر و توانمندتر ظاهر گردید و از رهبری خاص برخوردار بود.

جنگ عراق و ایران ثابت ساخت که نیروهای رژیم آخندی ایران نمی‌تواند رو در رو با یک دولت به جنگ متعارف بروند و سران نظامی ایران نیز به این نتیجه رسیدند که نمی‌توانند با دشمنان شان مقابله نمایند. دو جنگ خلیج، به ویژه استفاده جنگ افزارهای هدایت شده نشان داد که ایران توان رویارویی نظامی با هیچ کشور را ندارد. بناءً تاکتیک‌های جنگی نامتقارن ایران که از آن در جنگ عراق استفاده کرد، اساس دکتورین نظامی ایران را تشکیل داده و دکتورین نظامی این کشور کاملاً و مطلقاً بر همین اصل استوار است.

هرچند نیروهای زمینی ایران مجهز با مسلح هستند؛ اما سلاح‌های آن کهنه و فرسوده بوده که نوسازی و مدرنیزه نشده است. نیروهای ایران بشکل عمیق تربیه شده‌اند تا از کشورشان دفاع کنند و ناگفته نباید گذاشت که ایران دارای نیروی زمینی کافی است تا هر نوع حمله و مداخله را مختل نموده و به چالش بکشد؛ اما مجهز با سلاح‌های پیشرفته نیستند تا در بیرون از کشور مانورهای نظامی دراز مدت انجام دهند. پس توان عملیات بزرگ نظامی را ندارند. به همین دلیل، ایران تنها روی توانایی‌های نامتقارن خود تمرکز کرده است. همواره ایران متکی به موشک‌ها و نیروهای نامتعارف خود بوده تا در مقابل تهدیدهای خارجی ایستادگی و مقاومت نمایند. نیروهای متعارف ایران بشکل معیاری ترینگ و آموزش ندیده‌اند و هم‌چنان بشکل غیرمعیاری و ضعیف تجهیز شده‌اند که حتی از نگاه کیفی با نیروهای غیرمتعارف آن قابل مقایسه نیست.

از جانب دیگر، نیروهای هوایی ایران هم ضعیف بوده و از توانایی کافی برخوردار نیست. چنانچه طیاره‌های جنگی آن، از نسل دوم جت‌های جنگی بوده و این درحالی

پرسونل فعال قوای نظامی ایران

است که بقیه کشورهای جهان در حال حاضر نسل چهارم جت‌های جنگی را در اختیار دارند. پس ایران تنها می‌تواند چالش کوچکی هوایی را متوجه مداخله نظامی ترکیه در سوریه نماید. در کل، ایران تنها به وسایط و تجهیزات نظامی کهنه اکتفا خواهد کرد و سکوهای نظامی ایران در مقایسه با تجهیزات و سکوهای نظامی ترکیه خیلی ضعیف و کهنه است و از توانایی کافی برخوردار نیست.

بناءً نیروهای ایران در موقعیتی قرار ندارند تا در برابر جنگ متعارف ترکیه در سوریه ایستادگی و مقاومت نمایند. از طرفی این کشور بسیاری از افراد نظامی و منابع انسانی خویش را در جنگ سوریه از دست داده و توان رویارویی با نیروهای ترکیه را ندارد و احتمالاً اگر ترکیه در سوریه مداخله کند ایران توان جلوگیری آن را نداشته و کاملاً اوضاع در سوریه به نفع ترکیه رقم خواهد خورد.

آیا حزب الله می تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه جلوگیری نماید؟

گروه حزب الله از آغاز خیزش مردمی در سوریه تا کنون در حفظ رژیم بشار اسد نقش کلیدی داشته و قابل ذکر است که این گروه دلیل حمایت خود از بشار اسد را در اول دفاع از مرز لبنان با سوریه عنوان کرد و سپس چنین توجیه نمود که بخاطر دفاع از حرم زینب و بقیه زیارتگاه‌های شیعیان وارد سوریه شده است. اما، سرانجام در ماه می سال ۲۰۱۳ میلادی در جنگ القصر رسماً اعلام نمود که برای دفاع و حمایت از رژیم بشار اسد وارد این جنگ شده است.

در حال حاضر این گروه، در جنگ سوریه خسارات و زیان‌های جانی و مالی زیادی را متقبل شده است. هم‌چنان این گروه در خاورمیانه، بویژه لبنان محبوبیت اش را از دست داده و حتی اعضا و طرفداران سابقش نیز از کارکردهای آن در سوریه ناراض

هستند. چندی قبل رهبر این گروه در یک بیانیه رسمی به ایران هشدار داد که دیگر عملیات شان در سوریه شدیداً ضربه دیده و در مجموع موثریت نداشته و حتی اتحاد این گروه را زیر سؤال برده است و این مشکل بیشتر زمانی واضح گردید که روسیه در سوریه مداخله نمود. روسیه هم درست زمانی وارد عمل شد که دبیرکل گروه حزب الله به جنگجویانش دستور داد تا از حالت تهاجمی به حالت دفاعی رو بیاورند. چنانچه رهبر این گروه در سال ۲۰۱۵ میلادی به بشار اسد گفت که دیگر این گروه توان شرکت در جنگ‌های تهاجمی را ندارد؛ اما رهبری رژیم آخندی ایران، برین گروه فشار آورد تا هم‌چنان در جنگ سوریه دخیل باقی بماند و دوشادوش نیروهای مورال باخته بشار اسد برضد شورشیان بجنگد.

نیروهای مسلح این گروه، نیروی غیرمتعارف است که از جنگ سوریه خیلی‌ها متضرر شده و دیگر توان مقابله در میدان جنگ را ندارد و حتی قبل از مداخله نظامی ترکیه در سوریه مورال و توانایی خود را از دست داده است. چنانچه فعلاً این گروه در حدود ۲۰۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰ جنگجو دارد که به هیچ وجه توان رویارویی با ارتش ترکیه را ندارد. احتمالاً اگر هم داخل نبرد شود، نیروهای موجودش از بین رفته و موجودیت اش زیر سؤال می‌رود.

گروه حزب الله بیشتر به یک گروه چریکی می‌ماند که ذاتاً حالت دفاعی دارد. این گروه از سال ۱۹۸۰ میلادی بدینسو در مقابل دولت اسرائیل بشکل یک نیروی متعارف وارد عمل شده و در گذشت زمان به این نتیجه رسیده که در مقابل نیروهای دشمن حین گشت و گزار و گزمه در شهرهای مسکونی از جنگ‌های نامتعارف و نامتقارن استفاده نماید. از طرفی جنگ سوریه، تمامی بلندپروازی‌ها و ادعاهای واهی این گروه را افشا و نقش بر آب کرد. چون در حال حاضر جنگجویان این گروه منحیث نیروهای متعارف در مقابل شورشیان سوری می‌رزمند.

گروه حزب الله آنچه را در سوریه انجام می‌دهد برخلاف اهداف تاسیس و بر خلاف هدف آموزشی و تربیتی این گروه است. پس به همین دلیل بود که تلفات سنگین متوجه نیروهای این گروه گردید.

گروه حزب الله به این هدف تاسیس شده بود تا در لبنان از منافع ایران دفاع و این کشور را تحت کنترل خود بیاورد. بناءً این گروه نمی‌تواند نیروهای بیشتری به سوریه بفرستد، زیرا هدفش دفاع از مرز لبنان در مقابل تهدیدات اسرائیل است. پس از اینجا میزان و سطح دخالت آن در سوریه معلوم و واضح می‌گردد. باید عرض کرد که جنگ سوریه مانند جنگ اسرائیل نیست. چون جنگ با اسرائیل یک نقطه آغاز و یک نقطه پایان داشت؛ اما جنگ سوریه چنین نیست و احتمالاً آن را پایانی نخواهد بود. گزارش‌ها حاکی از آنست که گروه حزب الله در جنگ سوریه نزدیک به ۱۰۰۰ جنگجوی خود را از دست داده و تعدادی زیادی هم زخمی و معیوب شده است. باید متذکر شد که به هر اندازه جنگ سوریه طولانی‌تر شود، توانایی جنگجویان این گروه هم تضعیف می‌شود؛ زیرا تداوم جنگ نیاز به نیروی جنگی و قدرت شلیک دارد که این امر حتی از مرز توانایی قدرت‌های بزرگ هم بیرون است. بناءً گروه حزب الله دارای نیروی جنگی کم بوده و به همین دلیل روی نقاط و ساحات مشخص و معین در سوریه تمرکز می‌کند و می‌خواهد منافع استراتژیک را با مصارف و جنگجویان کم کنترل نماید. هم‌چنان این گروه، به این باور است که نیروهای اش از توانایی خاصی برخوردار بوده و ضرورت به ترینگ و آموزش ندارند. اکنون که از جنگ سوریه بیشتر از نیم دهه می‌گذرد، این جنگ هماهنگی و منابع گروه حزب الله را به چالش کشیده و شدیداً متأثر و متضرر ساخته است. پس این گروه توان مقابله و رویارویی با نیروهای ارتش ترکیه را ندارد و اگر احتمالاً در برابر مداخله نظامی ترکیه در سوریه ایستادگی نماید، ضربات و تلفات سنگینی را متحمل خواهد شد که احتمالاً فلسفه وجودی اش زیر سؤال خواهد رفت.

آیا روسیه می‌تواند از مداخله نظامی ترکیه در سوریه

جلوگیری نماید؟

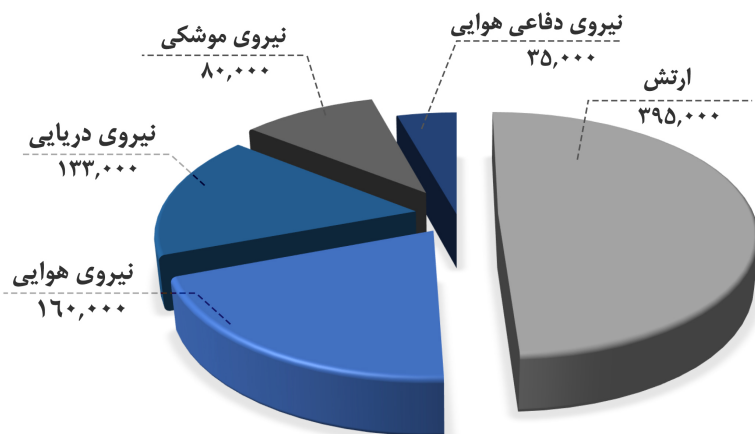

مداخله روسیه در ماه سپتامبر ۲۰۱۵ میلادی در جنگ سوریه باعث ابقای رژیم بشار اسد شد. بسیاری از رسانه‌ها مداخله و ارسال اسلحه و نیروی جنگی به سوریه را نماینگر قدرت و توانایی این کشور عنوان کردند؛ اما تحلیل و بررسی دقیق از توانایی و قدرت این کشور نشان می‌دهد که روسیه به چالش‌ها و مشکلات زیادی روبه‌رو است و توان دفع مداخله ارتش ترکیه در سوریه را ندارد.

پس از شکست اتحاد جماهیر شوروی، این کشور به مشکلات مالی و اقتصادی متعددی گرفتار شد که این مشکلات بالای وسایط، تجهیزات و نیروهای نظامی روسیه نیز تاثیر مستقیم داشت و این امر باعث شد تا این کشور تجهیزات، وسایط و تسلیحات نظامی خویش را سرویس، ترمیم و مدرنیزه کرده نتواند. در حال حاضر روسیه، در موقعیتی قرار ندارد تا دست به ساخت و ساز تسلیحات پیشرفته بزند و

یا هم تسلیحات موجودش را سرویس و ترمیم نماید. هم‌چنان دولت روسیه قادر نیست تا در زمان معینه و بشکل فوری نیازمندی‌های ارتش خود را مهیا سازد. اکنون حدود بیشتر از ۹۰ درصد تجهیزات و وسایط نظامی ارتش این کشور حفظ و مراقبت نگردیده و تعدادی از این تجهیزات غیر فعالیت شده و دیگر قابل استفاده نیست.^۵

پرسونل فعال قوای نظامی روسیه

در ذخایر نظامی این کشور تجهیزات و وسایط زیادی انباشته شده است که همه از بقایای زمان اتحاد جماهیر شوروی است. این تجهیزات و وسایط بشکل درست و معیاری آن حفظ و مراقبت نگردیده و اشد ضرورت به نوسازی دارد. وسایط و تجهیزات که در حال حاضر از سوی نیروهای زمینی روسیه مورد استفاده قرار می‌گیرد، فرسوده و از کارافتاده است که توسط انجیران و میخانیکان زمان اتحاد جماهیر شوروی سابق ساخته شده است. نیروهای زمینی روسیه ضرورت به جنگ افزارهای هدایت شده و مدرن دارند. افزون بر این، نیروهای زمینی روسیه ضرورت به سیستم‌های پیشرفته کمپیوتری در بخش‌های مخابرات، مواصلات، استخبارات و غیره دارند. هم‌چنان اتحاد جماهیر شوروی تانک‌های جنگی بزرگ ساخته بود که تا هنوز قابل استفاده

است و منجیث بزرگترین تانک‌های جنگی جهان شناخته می‌شود. در حال حاضر روسیه بیشتر از ۲۳۰۰۰ چاین تانک جنگی دارد که بیشتر از مجموع تانک‌های جنگی سازمان دفاعی ناتو (NATO) می‌باشد. اما این تانک‌ها کهنه و فرسوده است، چون کل این تانک‌ها ساخت و تولید سال‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ میلادی است.

هم‌چنان روسیه بیشتر از ۴۰۰۰ فروند طیاره جنگی فعال دارد که همه این جنگنده‌ها در زمان جنگ سرد ساخته شده که با گذشت هر روز کهنه و فرسوده می‌شود. از سوی دیگر این طیاره‌ها بشکل معیاری و استندرد سرویس و حفظ و مراقبت نشده است. در سال ۲۰۰۸ میلادی یک فروند طیاره نوع MiG-۲۹ روسی دچار سانحه شد و سرانجام سقوط کرد. بررسی‌ها نشان داد که تمام فلزاتی که در ساخت این طیاره بکار رفته بود فرسوده شده و این طیاره از فرسودگی فلزات رنج می‌برد.

در نتیجه دولت روسیه تمام طیاره‌های نوع MiG-۲۹ را چک و بررسی نمود و سرانجام به این نتیجه رسید که ۷۰ درصد این نوع طیاره‌ها از کار و فعالیت بازمانده و دیگر توان پرواز را ندارند.^۶

برنامه نوسازی و مدرن‌سازی تجهیزات و وسایط نظامی روسیه نیز به دلایل کاهش و افت بهای نفت و تحریم‌های غرب، به تعویق افتاد. براساس میزان ساخت و تولیدات جدید، نیروهای هوایی روسیه رو به کاهش است.

از سوی دیگر، روسیه با اعزام بیشتر از ۵۰۰۰۰ الی ۶۰۰۰۰ نفر از نیروهای نظامی خود به اطراف کریمیه و دونتسک، مصروف جنگ در اوکراین است. هرچند روسیه در باره سوریه حرف و حدیث‌های زیادی می‌زند؛ اما باید درک کرد که اوکراین برایش اولویت دارد و به هیچ قیمتی آن را از دست نمی‌دهد. چون از دست دادن اوکراین خطری بزرگی را متوجه روسیه می‌سازد و این کشور اوکراین را منجیث یک قضیه سرنوشت سازد می‌بیند. از طرفی روسیه با سوریه مرز مشترک نداشته و نیاز دارد تا از فاصله ۵۰۰ مایلی که در حدود ۸۰۵ کیلومتر می‌شود به سوریه نیرو و تجهیزات نظامی اعزام نماید. بشار اسد پایگاه هوایی حمیمیم را در اختیار روسیه گذاشته است که از همین پایگاه موضعی را در سوریه هدف قرار می‌دهد. مسیر مستقیمی که باید

روسیه بخاطر اعزام نیرو و ارسال تجهیزات از آن استفاده نماید، مسیر ترکیه است که این کار تهدید بزرگی برای روسیه شمرده می‌شود و بخاطر این کار روسیه نیاز به نیرو و تجهیزات بیشتر دارد که چنین کاری از دست روسیه ساخته نیست. چون روسیه بیشترین نیرو و تجهیزات خویش را به اطراف اوکراین اعزام و گسیل نموده که توان همچو کار را در سوریه ندارد.

بنابراین روسیه اعزام نیرو به سوریه را شاید تمديد کند، اما از طرف دیگر هر روز بودجه نظامی اش کاهش می‌یابد. هرچند ارتش روسیه توان مقابله و به چالش کشیدن کشورهای هم‌جوارش را دارد؛ ولی نمی‌تواند به پیمانۀ زیاد ارتش خود را در منطقه اعزام و گسیل نماید و در مقابل تهدیدهای منطقه‌ای ایستادگی و مقاومت نماید. روسیه از اسالیبی استفاده می‌نماید تا نشان دهد که گویا ارتش این کشور نیرومند و موثر است؛ به عنوان مثال: در قضیه اوکراین دست به یک سلسه عملیات چابک و سریع زد و با هیچ نوع مخالفت و مقاومت روبه‌رو نشد و چنان نشان داد که گویا ارتش این کشور می‌تواند هر نوع تهدید را مهار و هر جا را که خواسته باشد تصرف می‌نماید. در سوریه نیز ارتش روسیه دست به حملات هوایی می‌زند، آنهم در مقابل دشمنی که هیچ موشک زمین به هوا ندارد. پس روسیه تنها در چنین عملیاتی خود را کامیاب می‌داند که هیچ نوع چالش در برابرش قرار نداشته باشد. اما اگر ترکیه در سوریه مداخله نماید، این واقعیت کاملاً تغییر می‌کند و در آن صورت، روسیه نیز به دفاع از موضوع حیاتی خویش که همانا اوکراین است می‌پردازد و بخاطر سوریه اوکراین را قربان نمی‌کند. از طرف دیگر، اگر روسیه کل و یا بخشی از نیروهای عملیاتی خود را به سوریه اعزام نماید درین صورت به چالش جدی رو به‌رو می‌شود.

آیا روسیه می‌تواند در صورت مداخله نظامی ترکیه

در سوریه به استفاده از بمب اتومی توسل ورزد؟

باید بخاطر داشت که پس از شکست اتحاد جماهیر شوروی تمام تسلیحات و وسایل نظامی این کشور کهنه شده و حفظ و مراقبت نگردیده، به همین دلیل توانایی خویش را از دست داده است. بناءً توان نیروهای اتومی این کشور نیز از این مشکل مستثنی نیست. بسیاری از سلاح‌های اتومی و سیستم نقل و انتقالات آن عمر خود را خورده و تاریخ ساخت و تولید آن انقضا یافته است. بعضی بررسی‌ها نشان می‌دهد که حدود ۶۲ درصد موشک‌های استراتژیک روسیه توانایی خویش را از دست داده و فرسوده شده است.^۷ جمع بزرگی از سیستم‌های نقل و انتقالات سلاح‌های روسیه از فعالیت بازمانده و از عرضه خدمات خارج شده است. تلاش‌های زیادی نیز صورت گرفته تا این سیستم‌ها تعویض گردد؛ اما این تلاش‌ها تا حدی موفق بوده است. باید گفت که سیستم‌ها و برنامه‌های تسلیحاتی ضرورت به استراتژی‌های گوناگون دارد و این را هم نباید فراموش کرد که استراتژی نیاز به سیاست دارد و بدون سیاست استراتژی کاری را از پیش نمی‌برد.

هرچند کرملن تلاش دارد تا هم‌چنان در سوریه دخیل بماند و از این موضوع در چانه زنی‌های سیاسی علیه امریکا استفاده کند، اما از طرف دیگر مسکو به دلیلی تمایل به ادامه همکاری نظامی در سوریه ندارد که نیروهای ایرانی و سوری در هر گوشه و کنار سوریه ادعای پیروزی و بازپسگیری می‌کنند. هم‌چنان این واقعیت را نباید فراموش کرد که میان روسی‌ها، ایرانی‌ها و سوری‌ها بر سر بازپسگیری شهر حلب اختلاف نظر و تفاوت دیدگاه وجود داشت.^۸ هرچند در کل، برای روسیه ماندن در سوریه و نفوذ بر این کشور تنها به امتیاز استراتژی سیاسی این کشور می‌افزاید و بس و به همین دلیل هم در سوریه دخیل است. چون این دخالت پرهزینه نیست و روسیه هم بخاطر این امتیاز بهای هنگفت را به خرچ نمی‌دهد. اما اگر ترکیه به سوریه مداخله می‌کرد، در آن

صورت وزن و سرمایه گذاری روسیه در سوریه معلوم می‌گردد؛ یعنی روشن می‌شد که روسیه به چه پیمانانه در سوریه سرمایه گذاری نموده و تا کدام حد این کشور برایش اهمیت دارد.

بنابراین روسیه در سوریه تنها بخاطر امتیاز سیاسی دخیل است، نه بخاطر اهداف بزرگ و دوامدار. پس روسیه به هیچ عنوانی به استفاده بمب اتمی متوسل نمی‌شود. باید اذعان کرد که استفاده سلاح هسته‌ای به معنی اینست که روسیه قبلاً بازی را باخته و استفاده سلاح اتمی هرگز این واقعیت را تغییر نمی‌دهد. نظیر همه کشورهای دارنده‌ای سلاح‌های هسته‌ای، روسیه بسیاری از جنگ‌ها را باخت، اما هرگز به استفاده سلاح هسته‌ای دست نزد؛ یعنی بسیاری از کشورهای هسته‌ای جنگ‌های بزرگ را باختند. اما هرگز سلاح هسته‌ای را بکار نبردند. به عنوان مثال: روسیه در افغانستان به شکست سنیگن و دندان شکن روبه‌رو شد؛ اما از سلاح اتمی استفاده نکرد. پس روشن و واضح باید گفت که سوریه به اندازه افغانستان برای روسیه مهم و حیاتی نیست.

نتیجه گیری

در حال حاضر، تنها گروه‌های شورشی که حتی از سلاح‌ها و امکانات کافی برخوردار نیستند، نیروهای روسیه، بشار اسد و ایران را به چالش کشیده‌اند. بنابراین، مداخله نظامی ترکیه قطعاً میدان نبرد را برای همه بازیگران پیچیده و دگرگون می‌سازد. اگر ترکیه وارد نبرد سوریه شود، در آن صورت به احتمال قوی وضعیت را بر بازیگران دیگر دشوار ساخته و جنگ سوریه را در ظرف چند هفته یکطرفه نموده و به آن نقطه پایان می‌گذارد. اما آنچه ترکیه را از مداخله نظامی در سوریه بازداشته، تنها چند ملاحظه پوچ سیاسی است که از سوی رژیم ترکیه عنوان می‌شود. پس باید قطعاً و مسلماً اذعان کرد که دولت ترکیه در امر مداخله نظامی در سوریه هیچ نوع مشکل نظامی ندارد. طوریکه در فوق بررسی شد هیچ بازیگری توان مقابله و رویارویی با ترکیه را نداشته و ارتش ترکیه از تمام امکانات نظامی برخوردار است و توان این را دارد تا بحران سوریه را در ظرف چند هفته پایان دهد. در ماه فبروری سال ۲۰۱۵ میلادی ترکیه نیروهایش را بخاطر دفاع از آرامگاه شاه سلیمان که در شمال حلب موقعیت دارد به سوریه فرستاد و این بدان معناست که نزد رژیم ترکیه آرامگاه، نسبت به خون پاک مسلمانان حلب بیشتر اهمیت دارد.^۹

منابع و مآخذ

1. See,
<https://www.facebook.com/bilal.a.kareem/videos/vb.1563853630501268/1874480022771959/?type=2&theater>
2. Turkey's first domestically produced armed drone takes off , TRTworld.com, 5 September 2016,
<http://www.trtworld.com/turkey/turkeys-first-domestically-produced-armed-drone-takes-off-180048>
3. Fred Kaplan, Assad's situation, Slate.com, April 2003,
http://www.slate.com/articles/news_and_politics/war_stories/2003/04/assads_situation.html
4. Syria Army's Weakness Exacerbated by Draft Dodgers, Wall Street Journal, 15 June 2015,
<http://www.wsj.com/articles/syria-armys-weakness-exacerbated-by-draft-dodgers-1433544837>
5. Margarete Klen, Russia's Military Capabilities, 'Great power' ambitions and reality, SWP Research Paper,

German Institute for international and Security affairs, October 2009, pg 6,

http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/research_papers/2009_RP12_kle_ks.pdf

6. Inspections of Russian fighter jets reveal signs of corrosion, RioNovasti, March 2009,

<http://en.rian.ru/russia/20090313/120555015.html>

7. Margarete Klen, Russia's Military Capabilities, 'Great power' ambitions and reality, SWP Research Paper, German Institute for international and Security affairs, October 2009, pg 22,

http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/research_papers/2009_RP12_kle_ks.pdf

8. In Syria, Cracks Form Around an Aleppo Offensive, Stratfor, 12 April 2016,

<https://www.stratfor.com/geopolitical-diary/syria-cracks-form-around-aleppo-offensive>

9. Turkish troops enter Syria to rescue soldiers guarding tomb, Guardian, 22 February 2015,

<https://www.theguardian.com/world/2015/feb/22/turkish-military-completes-operation-to-evacuate-troops-from-tomb-in-Syria>

نشرات امت

کابل - افغانستان

www.hizb-afghanistan.org - editorial@hizb-afghanistan.com